

PM – riktlinjer för dimensionerande havsvattennivåer i exploateringsprojekt i Stockholm

Denna PM är en sammanställning av stadens förhållningssätt som formulerats i Stockholms stads remissyttrande till Länsstyrelsen 2013 angående ”Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län”.

Stadens generella princip för lägsta vattenstånd för översvämningsskydd vid Saltsjön

En generell princip i staden är att lägsta vattenstånd för översvämningsskydd för sammanhållen bebyggelse och samhällsviktiga funktioner vid Saltsjön ska läggas på en nivå på **cirka 225 cm i RH2000** (d.v.s. minst 100-års perspektiv och att avsteg från 200-årsperspektivet kan motiveras – se Länsstyrelsens rekommendationer). Detta baseras på den förväntade nivån för högsta högvattenstånd år 2100 (+175/180 cm) i kombination med vind- och vågpåslag (+50 cm). S.k. uppstuvningseffekt p.g.a. vind har av SMHI bedömts som försumbar i centrala Stockholm och södra Värtahamnen. Beräkningen av högsta högvatten år 2100 inkluderar 50 cm tillägg för framtida havsnivåhöjning med hänsyn tagen till landhöjningen i Stockholm. Hur nivån på bebyggelsen ska anpassas till framtida havsnivåer och vilken höjdsättning och beräkning av laster som ska följas anges i fördjupade kunskapsunderlag från SMHI. Kompletterande utredningar och beräkningar kan behöva göras, t ex för laster.

Stadens motiv till att tillämpa denna generella princip är att de områden i staden som angränsar till Saltsjön och som kan utvecklas/bebyggas utgörs av redan ianspråktagen mark med befintlig infrastruktur samt att det efter 2100 kommer att krävas storskaliga åtgärder för att skydda Stockholm och Mälardalen.

Länsstyrelsens rekommendation om lägsta grundläggningsnivå för byggande vid Östersjökusten

Stadens princip för lägsta vattenstånd grundar sig på Länsstyrelsens rekommendation avseende förväntade havsnivåer år 2200, att ny bebyggelse och samhällsfunktioner av betydande vikt längs Östersjökusten behöver placeras med lägsta grundläggningsnivå ovan nivån 2,70 meter räknat i höjdsystem RH2000. Beräkningen baseras på 100-årsvattenstånd för år 2100 (175 cm i RH2000) inklusive säkerhetsmarginal för vind- och vågpåslag samt tidsperspektiv (+90 cm). Motsvarande beräkning för förväntade havsnivåer år 2100 innebär placering ovan nivån 220 cm RH2000 (175 cm i RH2000 +45 cm vind- och vågpåslag).

För stadens planering utgör Länsstyrelsens nivå ingen absolut gräns. Om ny bebyggelse placeras under denna nivå behöver staden visa att exploateringen inte blir olämplig. Avsteg från rekommendationerna kan vara motiverat av olika skäl. Avsteg ska motiveras med till exempel riskbedömningar, utredningar eller karteringar för att påvisa att planerad bebyggelse inte drabbas på ett sådant sätt att det är risk för hälsa och säkerhet eller att bebyggelsen tar ekonomisk skada i en översvämningssituation.

Verifiering av nivåer i exploateringsprojekt

Verifiering i exploateringsprojekt ska ske genom att redovisa vilka kritiska punkter (genomföringar, entrénivåer, lågpunkter) som finns (idag och med ett 100-årsperspektiv på klimatförändringar). Redovisning ska ske av vilka åtgärder som avses göras vid dessa kritiska punkter samt höjdsättning och beräkning av laster. Redovisning av metod för gas- och vattentät betong kan behöva ske utifrån krav i överenskommelse om exploatering kopplat till paragrafen markföroreningar.

Bilagor:

- 1) Rapport nr 2011-62. Havsnivåer i Stockholm 2011-2110: En Sammanställning. SMHI, 2011
- 2) Rapport nr 29. Dimensionerande havsvattennivåer vid Södra Värtan. SMHI, 2012.
- 3) Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län – med hänsyn till risken för översvämning. Rapport 2015:14. Länsstyrelsen i Stockholm 2015.
- 4) Kommunstyrelsens beslut 2013-06-19 och gemensamt tjänsteutlåtande 2013-05-21. Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs Östersjökusten i Stockholms län. Remiss från Länsstyrelsen i Stockholms län.